

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN - HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

NO. 200

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., FRIDAY MORNING, OCTOBER 9, 1953

LETTO LIII - VOL. LIII

Sen. Kefauver zahteva Razgled po Euclidu od Mr. Eisenhowerja pojasnil o H-bombi

MICHAEL J. BOICH
councilman 3. varde
poročalec

Mnoge in nasprotjujoče si izjave ustvarjajo med ljudstvom samo nepotrebno zmedo.

WASHINGTON. — Senator Kefauver je pozval predsednika Eisenhowerja, naj poda ameriškemu ljudstvu jasnejo sliko odnosno poročilo o nevarnosti napadov z vodikovimi bombami. Predsednik da je doslej že nekajkrat svaril pred te nevarnostjo, pa vedno v posplošenem smislu. Ker prihaja istočasno v javnost tudi več izjav drugih odgovornih ljudi, je slika čedalje bolj meglena in nejasna, je rekel senator.

Na primer: Kongresnik Cole, predsednik odbora obeh zbornic za atomske zadeve, je v nedeljo izjavil, da ima Sovjetija dovolj hidrogenskih bomb, da povzroči resnično in nujno nevarnost Zdr. državam.

Toda obrambni tajnik Wilson pa je v torek izjavil, da bo, po njegovih mislih, Sovjetija pripravljena za napad z vodikovimi bombami šele tekom treh let in da sploh ni verjetno, da že ima vodikovo ali hidrogensko bombo.

In zopet v nedeljo je direktor za mobilizacijo Flemming dejal, da je Sovjetija danes pripravljena "za nenaden napad z najbolj destruktivnim orožjem, ki ga je kdaj izumil človek, na dolocene tarče v Združenih državah."

In istega dne, ko je bilo Flemmingovo poročilo objavljeno na prvih straneh časopisa, je izjavil Val Peterson, administrator civilne obrambe, da po njegovem mnenju nima še nobena država H-bombe...

Zamuda japonskega princa

SAN FRANCISCO. — Leta 10, s katerim je nameraval odpotovati japonski prestolonaslednik nazaj domov preko Pacifika, se je moralno vrniti nazaj v San Francisko radi neke hibe v motorjih. Tam je princ presegel na drugo letalo, s katerim je potem odpotoval.

Štiriletni deček ustrelil očeta

COLUMBUS, O. — Clarence Fields, star 32 let, je bil po nesreči obstreljen od svojega 4-letnega sinka. Pustil je nabito puško ležati na mizi, h kateri je prišel sinko ter jo sprožil. Krogla je zadeila očeta v bok.

Znijana proizvodnja avtov

DETROIT. — "Automotive News" napoveduje, da bo drugo leto znijana proizvodnja avtomobilov za 10 odstotkov.

Na Burmi ubitih 18 upornikov

RANGOON. — Vladne čete so porazile močno tolpo upornikov od katerih so jih 18 ubili.

Vremenski prerok pravi:

Danes jasno in toplo, ponoči deloma oblačno.

Razgled po Euclidu

Vsi znaki kažejo, da Tito vleče Ameriko neusmiljeno za nos

Njegovo poudarjanje, da je njegov komunizem "nekaj drugega", se mu je dobro obrestovalo.

WASHINGTON. — Ameriški industrijač W. H. Smith, ki je bil več let v Jugoslaviji in ki je zadeval tam pričal pred kongresnim odborom, je povedal med drugim tudi slednje:

S tem da se je Tito navidezno skregal z Moskvo, je dosegel, da je Amerika obrnila svojo pozornost od Kitajske na Jugoslavijo. To je Stalinu olajšalo, da je prevezel Kitajsko, ki smo jo mi brez velikih težav in stroškov prodali z nemimi 450 milijoni preizkušenih ameriških prijateljev. S Kitajsko so dobili Sovjeti odškocno desko, ki jo potrebujejo za osvojitev vse Azije. To je zanje več vredno kot Jugoslavija, ki bi jo lahko že davno vzel, če bi jim bila mar.

Ko je Tito poudarjal, da je njegov komunizem "nekaj drugega", je dosegel, da smo mu dali ogromno pomoč. Posledica te pomoči je bila, da je naš ugled po vsem svetu silno padel. Tisti ljudje, ki jih komunizem zatira, in tisti, ki se bojijo, da jih komunizem napade, le težko verjamejo, da smo Amerikanci proti komunizmu, ker podpiramo Tita, enega izmed vodilnih komunistov. To dejstvo pa zoper pomaga komunistom pri njihovi propagandi, da Amerikanci nismo proti komunizmu kot takemu, ampak samo proti Sovjeti, našemu tekmeču za nadavljanje v svetu. Oni nas kratkomalo slikajo kot imperialiste, težave še večje. Zanimivo bo opazovati, kako bo tozadnje odločeno. Več o tem prihodnji te-

sti.

V procesu profi komunistom nastopijo podtalni FBI zaupniki

Vsa znamenja kažejo, da bodo priše na dan zanimive stvari.

NEPOTREBNO STRAŠENJE LJUDSTVA

V ZADNJIH IZDAJAH našega lista smo poročali o raznih izjavah, ki so jih dajali visoki vladni funkcionarji o nevarnostih napada s hidrogenskimi bombami; med temi svarilci je bil tudi sam predsednik Eisenhower. Kot zadnji se je oglasil senator Kefauver, ki je popolnoma upravičeno pozval predsednika, naj bo točnejši in jasnejši v svojih svarilih in naj javnosti pove, kaj je prav za prav na tej stvari, češ da množina izjav samo bega ljudstvo.

Ni dolgo temu, ko se je vršila med vladnimi uradniki debata o tem, kaj in koliko naj se prav za prav ljudstvu pove o možnostih in strahotah atomske vojne. Zdi se, da so oni, ki so za to, da se ljudstvu pove vse, izvojevali po debatu, kar bi bilo soditi po predsednikovem govoru v Atlantic Cityju, kjer je govoril o "množičnem razdejanju in izravnjanju mest z zemljo."

Prav je, če strokovnjaki povedo ljudstvu vse, kar vedo in zamolče samo one skrivnosti, ki jih komunisti niso še ukradli. Toda ljudstvo brez strokovnjakov ve, da bi bila atomska vojna prestrahotna, da bi si jo bilo mogoče predstavljati, pa se vseeno obnaša z dostojno mirnostjo in hladnostjo.

Ljudstvo v splošnem ve, da bi bilo ubitih, sedem pa ranjenih.

Zločinci umorili ugrabljenega dečka

A-ZONA GRE POD ITALIJO

WASHINGTON. — Združene države in Velika Britanija so sklenile, da prepuste tražko zonzo A v upravi Italijanov, kakor zonzo B upravljajo Jugoslovani, in da odpokliceta svoje čete iz zone A. To je povzročilo silne demonstracije v Beogradu in drugod po Jugoslaviji. Jugoslovani so s kamenjem pobili številne ambasade in kričali, da hočejo Trst. Vlada maršala Tita je ožigosal ta odklok ter izjavila, da se bo borila proti njemu z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago pod čarterjem Združenih narodov.

Oficijelna Italija je z radostjo pozdravila ta odklok, ki ji daje pravico administracije A zone, Palmiro Togliatti voditelj italijanske komunistične partije, pa ga je trpk ožigosal, ker ne daje Italiji celotnega Svobodnega tržaškega ozemlja.

Mlada žena je v avni nesreči izgubila nogo

CLEVELAND. — Včeraj se je ponesrečila vsled prenaglavovanja v Garfield Heights neka mlada, 23 let starla lepa razporočena žena, nakar so ji morali v bolnišnici nemudoma odrezati levo nogo.

Voznik avtomobila, s katerim sta se peljala, je zadel neki drog, kar je povzročilo nesrečo. Pöklidal je policijo in ambulančno slikajo kot imperialiste.

Mlada žena je Patricia Guarnerie, stanuječa na 4728 E. 93 St. Prepeljali so jo v Marymount bolnišnico, kjer so ji morali nemudoma odrezati nogo pri kolennu, ki je bila skoraj odtrgana od telesa. Poleg tega je dobila tudi notranje poškodbe.

Hall — sin bogatega odvetnika

Hall, ki je sin bogatega odvetnika v Kansas City, je rekел, da je že tri leta snavol načrte za dečkovo ugrabljenje. Dečkovo truplo so našli pokopano v plitvem grobu za hišo, v kateri že več let stanuje ženska Heady. Žena, ki je prišla po dečka v neko privatno otroško šolo, ki jo vodijo redovnice, je zanikalova vsako vednost o dečkovem umoru.

Hall, ki se je spoznal z žensko preminula na svojem domu na 1095 E. 67. St. Antonia Gradišar, rojena Tekavec, stara 57 let. Tuje zapušča soproga Johna, doma iz Uljaka pri Sv. Trojici, hčer Veronica Končilja 2 vnuka, sestre Ivana Zelle in Anna Primovic in več sorodnikov. Rojena je bila v vasi Podslavica, fara Cerknica. Tukaj je bivala 33 let.

Bila je članica dr. Danice št. 11 SDZ pod. 25 SŽZ in Oltarnega društva pri sv. Vidu. Pogreb se vrši v soboto zjutraj ob 9:45 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida ob 10:30 uri in nato na Calvary pokopališče.

Angela A. Svilgel

Snoči ob 6:30 je umrla v Clinton bolnišnici, kjer se je zdravila za neko redko boleznijo že pet tednov, Angela A. Svilgel, ki je živel s svojim očetom na 548 E. 147. St. Gospodinjala je očetu, odkar jim je leta 1939 umrla Antonija, roj. Lovko. Pojednačno je bila rojena v Clevelandu in bi bila danes stara 25 let.

Poleg očeta Johna zapušča tri sestre: Mary Miklavčič, Josephine, in Jenine Kadis, dva brata, Johna Jr. in Andrew, kakor tudi starega očeta in staro mati Antonija in Mary (roj. Macek) Lovko. Spadala je k društvu sv. Jožefa št. 169 KSKJ. Pogreb bo v ponedeljek, 12. oktobra iz Grdinovega pogrebnega zavoda na 17002 Lakeshore Blvd. v cerkev Marije Vnebovzetje na Holmes Ave. in od tam na sv. Pavla pokopališče. Čas pogreba še ni bil določen. — Pokojna je graduvala leta 1946 na Villa Angela akademiji.

Poizkus dvignjenja podmornice

NEWPORT, R. I. — Potapljalci bodo poskusili dvigniti neko nemško podmornico, ki je bila tukaj pogrejnjena tekom druge svetovne vojne.

Razne drobne novice iz Clevelandja in te okolice

Peta obletnica—
V nedeljo ob 10. uri bo v cerkvi Marije Vnebovzetje sv. maša za pok. Matijo Hafner v spomin 5. obletnice njegove smrti.

Deseta obletnica—
V soboto ob 7:15 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Josepha Soršek v spomin 10. obletnice njegove smrti.

Novo vodstvo—
The Double Eagle Bottling Co., 6517 St. Clair Ave. sporoča, da se je spremenilo vodstvo družbe. Mr. John Potokar Sr., ustanovitelj in prvi predsednik, je stopil v pokoj. Na njegovo mesto je bil izvoljen Mr. Frank Ipavec. Tvrda posluje že od 1. 1908.

Poroka—
Gdč. Zofka Vičič in g. Ivan Vinkler, 1064 E. 61. St. se bosta v soboto ob 8:30 poročila v cerkvi sv. Vida. Bilo srečno!

Prva obletnica—
V soboto ob 6:30 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Josepha Sadar st. v spomin 1. obletnice njegove smrti.

Molitev—
Članice Podružnice št. 25 SŽZ so vabljene nočjo po cerkveni pobožnosti v Želetov pogrebni zavod na St. Clair Ave. k molitvi za umrlo Antonijo Gradišar.

Žalostna vest iz domovine—

Anton Koritnik, 7202 Hecker Ave., je dobil iz Polhograda grada v Sloveniji sporočilo, da mu je tam umrl oče Valentín Koritnik v starosti 85 let.

K molitvi—

Članice Društva Danica št. 11 SDZ so vabljene nočjo ob 6:30 v Želetov pogrebni zavod na St. Clair Ave. k molitvi za umrlo Antonijo Gradišar.

Deveta obletnica—

V nedeljo ob 10. uri bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Antonia Zadnik v spomin 9. obletnice njegove smrti.

Nova slov. radio oddaja—

V nedeljo 11. okt. ob 8:30 se bo začela na postaji WERE — 1300 — nova slov. radio ura z lepim in peštrim sporedom.

Rev. Jernej Sveti dospel—

Iz Newcastle, Wyoming, je dospel na počitnice k sorodnikom in se nahaja za nekaj dni pri družini Jakob Jerina, 15315 Luknovec Ave. Rev. Jernej Sveti.

Dobrodošel, mladi duhovnik, doma iz Lazev, fara Preserje!

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je imenoval včeraj republikanskega podjetnika, 52 let starega Jamesa P. Mitchell-a, za novega delavskega tajnika.

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je snoči izjavil,

da so Sovjeti zdaj zmožni bombardirati Združene države z atomskimi bombami in da bo ta njihova sposobnost s tekom časa naraščala.

MARGATE, Anglija. — Zumanji minister Eden je dejal, da namerava Zapad ponuditi Sovjetiji mir, ki bi temeljil na jamstvih proti nenasilnosti.

CLEVELAND. — V Clevelandu išče policija 25 let starega Johna Wesley Wable ki je ubil na Pennsylvania Turnpike dva voznika tovornih avtov.

Tukaj so namreč našli revolver, s katerim je ubil voznika trukov.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četr leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dcete izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 meseca \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

• 83 No. 200 Fri, Oct. 9, 1953

Amerika in Bog

"Nehajte tipati za napačno varnost! Resnična varnost vam je vsem pri roki, če le hočete seči po njem. To se pravi, če vas pri vseh vaših korakih spremija — molitev!"

Gornje ni prepisano iz kakšnega nabožnega lista. Ni vzeto iz pridige kakšnega škofa. Te besede stope ob koncu članka v tedniku "Reader's Digest," ki ni nabožna publikacija. Članku je naslov: "Večja moč kot H-bomba." Napisal je članek Eddie Cantor, ki ni katoličan. Po poklicu je gledališki igralec, ki nastopa v vseh mogočih šaljivih vlogah. Komedijski! Včasih seže po peresu in kaj čednega napiše. V omenjenem članku trdi, da se Amerika ne bo z nobenimi bombami, pa naj bodo atomske ali vodikove, do dobra zavarovala v morebitini novi vojni. Resnično se bo pa zavarovala, pravi Cantor, če bo — molila!

Ceprav Cantor ni katoličan, poudarja v svojem članku, kako prav ima katoliški misijonar rožnega venca, Father Payton. Ta mož, pravi Cantor, je iznašel znano geslo: Družina, ki skupaj moli, skupaj ostane. To geslo bi bilo treba rategniti, ugotavlja Cantor, na vso Ameriko in reči: Narod, ki skupaj moli, ostane skupaj! Iz svoje lastne izkušnje navaja Cantor vrsto zgledov, ki kažejo, kakega pomena je v človekovem življenju — molitve.

Nič posebnega ni, če naletiš v ameriškem tisku, tudi drugače zelo posvetnem, na omembo Boga, vere, cerkve in molitve. Veliko je pri tem takega, kar ne gre lahko v okvir katoliškega nauka. To je že res in s tega vidika je treba pogosto vzklikniti: Množica sem smili! Razvesljiva pa je okolnost, da vsaj Bog in nadnaravnata vera vanj tako pogosto pride do veljave v ameriškem tisku in sploh javnosti. Verjetno bi ne bilo daleč od resnice, če bi človek zapisal: Amerikanec mora biti že zelo daleč "na levici," preden naravnost kaj zapiše ali reče zoper Boga in vero in molitev. Cantor v svojem članku pravi med drugim: "Molitev je edino sredstvo vzklikniti: Množica sem smili! Razvesljiva pa je okolnost Eisenhower, ki ve, kako se vodijo vojne, je prvi pripravljen potrditi to resnico. Nepremagljiva sila naroda, ki ga druži inolitev, bi pomenila varnost, ki je nobeno človeško orožje ne bi moglo porušiti. "Že dolgo vemo, da predsednik res takoj misli in govorji. Tudi živi po tem načelu, kakor pač po svoji vesti zna in ve. Značilno za Ameriko je, da radi tega predsednika nikjer niso sramotili in napadali. Nasprotno je pa dobil že nešteto javnih priznanj prav radi tega. In ne le od kakih katoličanov!

"Catholic Digest" prinaša rezultat ankete, ki je skušala odgovoriti na vprašanje, koliko današnjih Amerikancev, starih nad 18 let, je v svoji mladosti prejemalo vsaj nekaj verskega pouka in vzgoje. Rezultat ankete je, da je takih med 104 milijoni nič manj kot 98 milijonov. Torej 94%. Malokdo od teh bi naravnost trdil, da je pozneje postal brezverec. Pa tudi ni nikjer rečeno, da med ostalimi 6 milijoni, ki kot otroci niso prejemali verskega pouka, ni nič vernih ljudi.

Drugo vprašanje ankete je bilo: Če imate otroke ali bi jih imeli, ali bi hoteli tudi njim dati kaj verskega pouka in vzgoje? Rezultat je, prinesel naslednji odgovor: 98% vseh odraslih odgovorja z "da." En odstotek odgovorja z "ne." En odstotek je pa nedoločen. Po vsem tem bi se dalo sklepati, da se Amerika napram Bogu kar dobro drži. Pozna ga in prizna. Ali je pa s tem že tudi povedano, da je Bog z Ameriko zadvoljen...?

Bati se je, da Bog na mnoge Amerikance naslavljva znamo pritožbo: To ljudstvo me časti z ustnicami, njegovo srce je pa daleč od mene... Za mnoge Amerikance — seveda ne samo za Amerikance — bi bilo tako prav, če bi bil Bog zadovoljen z načelom, ki se pripisuje Luthru: Krepko veruj, potem lahko tudi krepko greši! Da, če bi Bog samo nekaj vere zahteval, zapovedi pa odpravil, tedaj bi se Amerikanec še stokrat bolj prikupil! Kljub svoji veri v Boga Amerika "slovi" doma in po svetu kot ena najbolj zločinskih, umazanih, nekrščanskih — z eno besedo: najbolj grešnih dežel. To pomeni, da vera v Boga Amerikancu ne pomeni toliko kot služiti Bogu na vseh potih življenja. V času skušnjav vera odpove. In skušnjave niso zmerom le hudičeve, le preopsti si jih ljudje sami napravljajo in kar silijo vanje. Vzemimo samo vprašanje zakonskih ločitev, da molčimo o goljufijah, umorih, spolnih zabolodah, pijančevanju in tako dalje brez konca. Kako globoko bi se morali ob takih pojavih zamisliti tudi ameriški katoličani!

Dežele, ki Boga in vero naravnost preganjajo, znajo krepko izrabiti to slabost drugače močne Amerike. Mi smo "grešniki" brez Boga — vi ste grešniki z Bogom! Tako in enako nam radi zasole, če nanese pogovor na te reči. Ima jo po svoje prav. To je naša Ahilova peta, ki utegne nekoč dobiti smrtno rano. Dokler se pa Amerikanci ne poboljšamo, imamo pa vsaj en odgovor na gornji očitek: Grešniki smo res kljub temu, da po večini verujemo v Boga. Pa smo vsaj še ljudje. Pridite vi sem in nam vzemite še to vero, kolikor je imamo — kaj potem? Postali bomo zveri, kar ste vi že davno!

Newburške novice

Ali se vam ne zdi, kakor da smo komaj pričeli s poletjem pa je že jesen tukaj. Kako hitro je to zeleno listje po drevesih orumenelo in začelo padati v pogostih presledkih na tla. Vsaka sapica jih trga z vej in tla so posejana z listjem, da človek skoraj ne more storiti koraka, ne da stopi na mrtvo listje, ki čaka, da ga pokrije prav kmalu sneg. Tako je, vse mine.

Temu listju je podobno človeško življenje na zemlji. Včeraj smo bili mladi in zdravi ter čili kot listje sredi poletja. Zapihala je nepričakovano sapa bolezni, da smo se zvijali kakor list na veji, ki ga veter majje. Morebiti smo se še nekaj časa prekladali sem v tja v bolezni, končno pa je odletel tudi ta list in padel na zemljo. Nastane nova gomila z vsajenim kamnom, ki še kaže ime odišlega, to je vse.

Če bi bil to konec človeka, če bi naše bivanje segalo samo do tja, žalostna bi bila naša usoda. Toda Zveličar, ki je sam vstal od mrtvih, govori o "VEČNEM ŽIVLJENJU," govori o vstajenju. "Jaz ga bom obudil poslednji dan..." in sv. Pavel nam klice: "Da ne žalujete kakor oni, ki nimajo upanja..."

Torej nismo popolnoma enaki listju na drevesu. Listje pada, pa več ne vstane. List strohni v zemlji in konec je vsega. Mi pa nekoč vstanemo. To zato, ker imamo v našem trohljivem teleusu neumrljivo dušo, kateri smrt ne more bližu. In tudi telo bo božja vsemoguča roka nekoč zdignila in obudila nazaj k življenju.

Tako tolažbo nam daje Bog sam. "Jaz sem vstajenje in življenje." Kdor v me veruje, bo živel, če tudi umrje... Smrt torej ni konec poti, da konec poti je na tem svetu. Toda na koncu to poti se odprejo vrata v večnost, v tako večnost, kot smo si jo ustvarili sami skozi življenje na zemlji. Bog hoče vse v nebesih. Zato nam je dal deset kažipot, da lahko varno hodimo po stezi, ki pelje naravnost v nebesa. Ali bomo toliko pametni, da se bomo držali božjih kažipotov in ob koncu zemeljske poti stopili v raj? Ali pa bomo tako strašno nespametni, da bomo hodili trmasto po poti, ki je sicer nekaj časa gladka, toda na koncu so vrata, ki se odpro v večno potubo?

Take resne misli me navdajajo, ko gledam v naravo in opazujem, kako lega k počitku. Gledam v naše življenje in vidim, kako se redčijo vrste naših naseljencev. Drug za drugim legajo utrujeni od dela in skrbiv v zemljo k trajnemu počitku. Da si pa žalost preženem in jo tudi žalujočim olajšam, pogledam v sveto pismo, da vidim, kaj govorii Zveličar, kateri nam hoče olajšati težke ure ločitve od naših dragih. In vselej vidim, kako prav ima sv. Pavel, ko nam govorii, da ne smemo žalovati kot oni, ki nimajo upanja. Dokler verujemo v Boga in storimo njevo sveto voljo, imamo zagotovilo, da je smrt le preselitev v večno veselje.

Ta misel naj tolažo torej vse one, ki so izgubili svoje drage. Prejšnji teden smo spremili Marijo Barle k trajnemu počitku, pretečeni četrtek pa Joseph Zalatel. Oba sta izmed dolegotnih naseljencev v tem kraju, oba pa tudi dobra farana in izmed onih, ki so sodelovali pri zidanju prve in druge cerkve in šole ter drugih ustanov v fari. Joseph Zalatel je leta za letom postavil kapelico za blagoslov pri procesiji na sv. Rešnjega Telesa. Delal je to na čast Njemu, ki ga je poklical zdaj uživati tisto "vitalisce," o katerem je govoril

Zveličar. R. I. P.

Vinski brat: "Dober dan, Janez. Ravno prav si prišel. \$10.00 potrebujem, pa se ne vem kam obrniti."

Janez: "Kar odleglo mi je. Sem že mislil, da boš mene vprašal, naj ti posodim."

He te vse tamale miši. Kar začudil sem se, ko sem zagledal sliko Lojza Srpana in njegove boljše polovice, s pripombo, da obhajata zlato poroko. Saj še oba tako zgledata, da bi bilo bolj verjetno, ako bi srebrno poroko obhajala. Srpanovih se spominjam še od tistih let, ko sem pri sv. Vidu kaplanoval. Že takrat mi je naredil Lojze takoj obleko, da sem jo nosil sedem let po vrsti. Naj mi bo dovoljeno, da jima čestitam in voščim, da je mnogo let. O, se da, če hočejo zakonski, se da živeti skupaj petdeset in tudi več let. Pa, tole, če se zakonci pametni in vedo, da moramo potpreti drug z drugim.

To so pa darovi iz nebes: Pri John in Ana Blatnikovih so dobili sinka, in so ga nazvali Gregory, John. Pri Anton in Josefine Klun se pa veselijo sinka James, Anthony. To so lepa imena, nič spačenega. Naše čestitke! Krščena je bila isti dan tudi Marica Guzy. Tudi tej družini poklon!

Kdor bi videl lepo obdelan vinograd, pa sad trte, kateri je dozorel za letos, naj gleda da dobri povabilo od Mr. in Mrs. Louis Simončiča, da gre pogledat v njihov izvrstno obdelan vinograd. Tam bo videl belo, plavo in rdeče grozdje in sicer v tako obilnem številu, da je lepo viditi. Ko je g. Stevan Zorman to videl, je imel takoj pripravljeno pesmečko, s katero je počastil "vinsko trto." Pa sladko je to grozdje. Jaz vem, ker sem ga pokušal z večih koncev in krajev vinograda.

Iz St. Cilcuda gre cesta proti Duluthu naravnost na sever. Father Edwin, ki ima to navado, da bi rad vse kar hipno dovršil, je zasukal auto proti severu tako naglo, da bi bil jaz malone klobuk zgubil.

"Pazi fant, kako voziš," sem dejal. "Jaz bi se rad vrnil v Cleveland zdrav in vesel in ne v lesenem zaboju po expresu."

"Saj ni nič hudega. Ne smete biti tako boječi, kadar jaz držim za kol," mi je odgovoril takoj, da sem čutil, da mu ni prav, če ga komandiram. Pa stari smo že tako navajeni, da mislimo, mormaši mlajši — če tudi so že v lepoti, Father Edwin je preko 40 let — učiti in jim ukazovati!

Veste, s Father Edwinom se včasih skregava, čeravno se imava rada. Toda midva se ne skregava tako, da bi eden na drugem delu področja, kateri bo popisano delo podružnice od ustavnitve do danes. Vsem trgovcem in obrtnikom, ki so s svojimi oglasi natisk to knjižice omogočili, najlepša hvala. Ne pozabimo jih in hodimo k njim kupovati!

Iz knjižice je razvidno, da je bila naša podružnica po članstvu vedno med prvimi v zvezki, to je ostala tudi sedaj. Na glavnih uradovih poslane skupaj nad 84 tisoč, umrlo nam je v 25 letih članic 260, prejele smo 26 tisoč. Umrla je tudi ena mladinska. Vsak mesec dobivamo časopis ZARJA.

Slovenska ženska zveza je finančno v dobrem stanju, saj ima nad 300,000 skupnega premoženja. To se je zbralno z malim assementom 35c in 60c. Preješ smo plačevalo celo samo po 25c.

Organizacija obstaja komaj 27 let, ima pa nad 13,000 članic v obeh oddelkih.

Imamo še posebni šolski sklad, v katerem je 10,000. Ta denar je namenjen v podporo hčerkam revnih družin za študij. Do podpore so upravičene že, če je mati članica v zvezki.

V dnevnih sobah, kjer dela več

bi luči preveč v stran," je dejal ter previdno vozil mimo truka. "Vidi se, da ni bilo hudega, ker je auto nepokvarjen. Bog nas varuj kake nesreče. Najina pot je še dolga."

"Dolga je res. Dobro je to, da ni treba vso v enem dnevu prevoziti. Dva tedna imava na razpolago," je modroval.

"Upam, da ne bova rabila dva tedna, saj ne bo več kot pet tisoč milij. Kako se pa temule mestecu pravi?" Privozila sva v prijazno farmarsko mesto.

"O, to je pa Milaca (Milaka). Tukaj so pred leti debatirali, ali bi pustili katoličanom zidati cerkev ali ne."

"Oti šment. Kaj Milaca ni v Ameriki, kjer ima vsak prost, da časti Bog, kot mu veleva vest?" Kar podžgal je, da bi se celo v Minnesota dobil kak kraj, kjer bi bigotrija vladala.

"Da, v Minnesota smo v Minnesotu je v Ameriki. Navzlič vsemu temu je bilo sklenjeno pri mestnem zborovanju, da katoličanom ni dovoljeno postaviti cerkev v krogu mestnih mej."

"To je pa sramota za Milaca. Koklja naj jih brne bigote!" sem se jezikil. "In ti ljudje predvajajo nam katoličanom, da smo netolerantni. To vam je logika!"

Ob 25-letnici podružnice št. 25 SŽZ

Cleveland, O. — Kot vam je, dragi članice, po večini nemarže znano, bo naša podružnica praznovala svoj srebrni jubilej slovesno v nedeljo 25. oktobra. Ob 8. uri zjutraj bo peta sv. masa za žive v umrle članice, ki se jo v velikem številu udeležite. Popoldne ob petih bo slavnostni banket v cerkveni dvorani sv. Vida, na katerega ste vse članice, kar so naenkrat spremenjene, svetle; večeri v njih so postali prijetni. V mislih imam posebno dolge jesenske in zimske večere.

Ali je naše stanovanje pravilno razsvetljeno?

Človeške oči so ustvarjene za dnevno svetobo in niso namenjene za tako drobocene naloge,

kot jih morajo danes opravljati.

Dobra razsvetljava se mora torej čim bolj približati naravnim pogojem, če ne že v količini, pa vsaj v kakosti. Dobre svetlobe ni nikdar preveč in zmotno bi bilo dolžiti preobilno svetobo za oprešanje vida. Bleščanje ni nikdar posledica prevelike svetlobe, ampak zmeraj nepravilne osvetlitve. Soba mora biti dobro osvetljena, tako da je svetloba enakomerna in da nas ne moti.

Neugodno bleščavost, ki ima slaboto posledico za vid, povzroča neposredna svetloba na oči ali na predmet, ki odbija svetlobo. Avtomobilske luči nas ponoči popolnoma oslepijo, medtem ko nas podnevi ne motijo. To zaradi tega, ker je nasprotje med svetlobo, ampak bo tudi mnogo razlik, posebno kar se tiče različnih organov, ki se nahajajo v spodnjem delu trebuha ali v medenici pri obeh spolih.

Na splošno rečeno so bolečine radi poškodb in radi raznih revmatičnih obolenj pri obeh spolih precej enake, bolečine v križu radi obolelosti raznih notranjih organov so pa posebno pri zenskih različne

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

12. Veliki slovensko-hrvatski kmečki upor

Da so kmetje še vedno upali s brezuspešna (1571), so se začeli posredovanjem kralja samega doseči poravnavo brez prelivanja krvi, dokazuje novo poslanstvo, ki so je par dni po dogodkih v Doljni Stubici (24. junija) poslali na Dunaj. Ne ve se, kaj so ta kmečka poslanstva pri kralju opravila.

Zna se le toliko, da se je kralj Ma'ksimilijan trudil za mirno rešitev spora. Poslal je na hrvatski sabor svoje komisarje, katerim je bila dana naloga, da kmečko gibanje mirnim potom poravnajo. Toda kmetje niso hoteli nič slišati o tem, da bi se zopet vrnil pod Tahovo oblast, a tudi hrvatski stanovi so pristali na predlog Tahov, da se uporniki po zasljenju kaznijo in s silo zopet privedejo k pokorščini. Tako se je nasprotno le še bolj poostrolo in upanje na mirno rešitev spora je vedno bolj ginilo.

Med tem je počilo tudi na Stattenbergu. Kmalu potem, ko je bila pritožba stattenberških podložnikov na vladarja Karola

Lasallski glasovi in odmevi

(Piše Matevž iz "Sunny Spot City-a")

LaSalle, Ill. — S sosedom Jožetom sva se pred nedolgom pelljal nabirati gobe. Jože ve za kraje, kjer je dosti gob. Nabrala sva jih res vsak en žakej. Zdaj jih doma sušiva, nekaj pa jih najine boljše polovice kuha jo in konzervira. Tam v obsežnem gozdu južno od Oglesby sava tavala za gobami. Ko se je sonce že nagibalo na drugo stran neba, sva se vsedla v hladno senco koštega hrasta odivila na jajne zavitke in sva povžla vsak svoj "lunch." Jaz sem vzel seboj "bufalco" mojega vina, ki ga je bilo tiste dni že prav malo, zdaj ga pa ni več. Kislast je že bil, pa v sili je teko po najnih grilih. Jože je dejal, ko sem se izgovarjal, da je vino že na malem in kislasto, da šenkame mu konju ni za gledati na zobe. Res mu nisva gledala na zobe, ker zob ni imelo.

Malo trudna od hoje, sva posedela pod hrastom in se razgavarala. Ne vem kaj je v Jožetu obudilo in pospešilo zgovornost, ampak kar nekam vnet je postal in mi pripovedoval tako okroglo, kakor da se nahaja na kaki škocjanski ohoci in da tam svatom iste pripoveduje. Eno prav zavabno je objavil v moji navzočnosti pod tistem hrastom. Tako le jo je povedal:

"Nekoč je živel, tam blizu, kjer sem jaz na svet prišel, mož, ki je bil prav svetniškega značaja. Malo je govoril, je pa več molil in bil pobožen. Ljudje so imeli do njega kar nekam spoznavanje. Pa je prišla konečno tudi nanj vrsta, da je moral na nabor za večnost. Well, udan v bojivo voljo in pripravljen na vse, se je poslovil od te solzne doline in odšel v višave. Tja ga je priveda bela žena smrt, pred vratimi se mu je pa oprostila rekoč: Tu so vrata, trkaj dokler se ne odpro. Meni se mudi nazaj na zemljo, ker dosti jih imam za odvesti še od tam v razne kraje."

Bela žena je izginila in nastala je velika tišina. Še svetemu možu se je jaz zazdeleno nekam dolgočasno, dasi je bil prav puščavniškega značaja in je na zemlji vedno samotari. Nekam bojazljivo se je približal nebeskim delom in začel trkati na nje. Dolgo je trkal, naposled se se vrata odprla in nebeski ključar sv. Peter je stopil preden.

"Kdo si mož in kaj bi rad?" Puščavnik mu pojasnuje, kaže je pripovedoval pred nebeska vrata in prosi naj ga sprejme v nebesa, v katere želi.

Sveti Peter je pa imel že več žalostnih skušenj z raznimi, ki

vedo kaj bi stalo. Ocenjevalec novih prospektov pa mu je odgovoril: "Sorry, risk is too high!" in je obesil slušalo in zaključil pogovor. Od tistega časa, pravijo, da Malenkov vsak večer pogleda pod posteljo, predno leže k počitku. Jaz pa temu dodajam, da vest je huda ptica, ki ima oster kljun!

V bolnišnici sv. Marije je umrl pred dnevi rojak Vincent Trdin, star 63 let. Živel je na 1930 — Eleventh Street v Peru, kjer je bival okrog 38 let svojega življenja. Zadnja leta ga je mučila bolez in se je zdravil v znani Mayo kliniki v Rochester, Minn. Tu zapušča vdovo, enega sina in dve hčere. V Jugoslaviji ima še živečega očeta. Pokonan je bil iz cerkve sv. Marije v Peru, na farno pokopališče. Sodniki sožalje, pokojnik pa naj počiva v miru!

Pozdravljam čitatelje po našem hribu in dolini in vse širom Amerike!

Zlet k zgodovinskim zanimivostim

Cleveland, O. — Prvihodnjek nedeljo napravijo igralci Slovenskega odra s svojimi družinami in prijatelji nedeljski zlet kakih 65 milj na jug od Cleveland. V slučaju zadosti ugodnega vremena bi mogli videti sledče zgodovinske zanimivosti, pri katerih bi se eventualno tudi

Vozimo po federalni cesti št. 21 mimo Barbertona in Akrona. V Barbertonu izdelujejo vžigalice in jih napravijo na leto več kot v celi Švedski, ki je znana kot delža vžigalic. Akron je svetovno središče avtomobilskih plăščev in zračnic in vobče gumajastih izdelkov.

Dolgo se ni vrnil. Med tem je imel puščavnik dosti časa, da se je ogledal nekaj predstob in dvoran za nebeskimi vratmi. V eni izmed tistih dvoran je videl vseti od stropa vse polno lepih dolgih suhih salam, šunk in drugih takih dobrot. Kar z jezikom je cmokljal in sam sebi šepepal: Salament se tu dobro živi, glej, kako je vsega v izobilju! Med tem se vrne sveti Peter in začel je iz prizračevanjem. Ko je sveti Peter uradno ugotovil, da je puščavnik res zrel za nebesa, ga je svečano nagovoril:

"Dragi sveti mož, zasluzil si nebesa. Vsa vrata so ti odprta, idi v paradiz!"

Tedaj se pa puščavnik popraska s svojo koščeno roko po sponi pleši in bojazljivo pobara sv. Petra:

"Ali smem tudi v tisto sobo tam le, kjer visi tako lepe salame, ki zgleda, da so tako dobre in toliko jih je, pa nekatere zunaj že kar plesnjave postajajo."

"Ho, ho, dragi mož, pozabil sem povedati, tja ti pa ne bo dovoljeno, ker tiste reči so pa pripravljene samo za škofe in kardinali."

"Tako," odgovori puščavnik in nadaljuje: "Ali jih pa nič ne jedo, ker nekatere že kar plesnjo, kakor vidim?"

"Ja, res je tako, da nekatere tudi nanj vrsta, da je moral na nabor za večnost. Well, udan v bojivo voljo in pripravljen na vse, se je poslovil od te solzne doline in odšel v višave. Tja ga je priveda bela žena smrt, pred vratimi se mu je pa oprostila rekoč:

Tu so vrata, trkaj dokler se ne odpro. Meni se mudi nazaj na zemljo, ker dosti jih imam za odvesti še od tam v razne kraje."

Bela žena je izginila in nastala je velika tišina. Še svetemu možu se je jaz zazdeleno nekam dolgočasno, dasi je bil prav puščavniškega značaja in je na zemlji vedno samotari. Nekam bojazljivo se je približal nebeskim delom in začel trkati na nje. Illinoia, pride na stotine lovcev na race vsako leto.

Koliko je vredno življenje sedanjega ruskega diktatorja Malenкова? Pravijo, najbrže za šolo, da je te dni Malenkov hotel zavarovati svoje življenje za toto sveto in je telefoniral v London, da mu v ta namen izda

zavarovalninsko polico in po

na leto še mašujejo v njej) je staru blizu 150 let. Prostor okrog cerkev je negovan, čeprav ni videti v bližini nobenega naselja.

V Bolivarju je ob imenovanju reki zgodovinski park na kraju nekdanjega vojaškega taborišča Fort Laurens. Tu je bila edina ameriška vojaška postojanka v Ohio v dobi revolucijske vojske (1773-1783).

Nekaj milj (3-4) južno od Bolivarja je naselje Zoar. Tristo nemških verskih zanašnjakov iz Wurtenberga je tu leta 1817 s pomočjo angleških in ameriških kvejkjerjev ustanovilo nekako versko komunistično državico. Uradno njihovo ime je bilo "Družba separatistov v Zoarju." Prva leta so si naložili celibat, pozneje so se smeli poročiti in so leta 1853 šteli 500 članov. Tudi gospodarsko so do tega leta uspevali. Nato se je pa "komunizem" začeli krhati in leta 1898 so si brez kakoge pomembnega ugovarjanja zoarsko republiko razdelili. Nekaj prvotnih hiš in občinskih vrtov je prevzelo Ohajsko arheološko in zgodovinsko društvo (državno).

V Bolivarju se bomo spet v Bolivarju in se ustavili na velikanskem "Bolivarskem jezu," enem izmed mnogih regulacijskih naprav v Ohio. Na bolivarskem koncu je že mali park in igrišče za otroke. Čez jez vodi cesta, po kateri se vrnemo skozi Canton v Cleveland.

Na zlet so vabljeni vsi sodelavci pri Slovenskem odru, njihove družine in njihovi prijatelji. Pojdemo z osebnimi avti. Točen čas in kraj odhoda zveste pri članih Slovenskega odra.

Slovenski oder.

Cleveland Community Chest

Letos si je Cleveland Community Chest postavil za cilj zbrati \$7,385,000, največ v vseh 36 letih svojega obstoja.

Ta vsota je potrebna, če hočemo, da ustanove "Rdečega pereca" na področju Velikega Clevelanda nadaljevati s svojim dosedanjim delom.

Več ljudi bo moral darovati in darovati več, da bo v dneh 19. — 29. oktobra, ko bo kampanja v teku, zbrana potrebna vsoča.

Po besedah John Greene, na-

delna na tem mestu. Poleg je prodotor za piknikovanje.

V Strassburgu (onstran Massillon in Navare) zapustimo cesto 21 in krenemo proti severovzhodu, v Bolivar, ob reki Tuscarawas. Pokrajina v tem delu je zelo podobna naši Dolenjski: hribi, njive, gozdovi. Tu in dalje proti jugu je cela vrsta zanimivih zgodovinskih točk. Nekaj jih bomo videli:

Malo pred Bolivarjem zavijemo na stransko pot k cerkvici sv. Petra, samevajoči na prijaznem hribčku z lepim razgledom. Grobni spomeniki na poboku hriba za cerkvijo kažejo, da so tu pokopani nemški nasejenci. Lesena cerkvica (parkrat

Po petnajstih letih vztrajnega raziskovanja je ameriškim strokovnjakom uspelo zgraditi v bližini severnega tečaja pristajališča za večja letala, napravljeno iz stisnjene in strnjene snega. Natancna zemljepisna lega letališča ni znana, je pa že pripravljeno za sprejem težkih bombnikov. Kemični postopek stisnjene snega drža seveda v strogi tajnosti. Vojaški strokovnjaki menijo, da bo imel ta izum revolucionarne posledice v arktični strategiji. Običajnih betonskih pristajališč za letala na daljnem severu praktično skoro ni mogoče graditi, zato je novo odkritje toliko večjega pomena.

Za prevode listin

iz slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika na angleško in obratno se priporoča

DR. IVO ČERNE

1421 E. 53 St. Tel. UT-1-9413

Cleveland 3, Ohio

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

JOHAN BOJER:

IZSELJENCI

ROMAN

Morten Kvidal je miziril. Ko je bil poslednjikrat v mestu, si je bil kupiti nekaj desk in nekaj orodja, da, celo les za smuči. Tako je imel vendar nekaj dela, spomladi bo lahko prodal nekaj stolov in omar. Pisma, ki jih je dobil v mestu od Helene, so bila lepa. Kako vendar človeka ogreje, samo količina pisava na kuverti. In mati se mu je zahvaljevala in zahvaljevala za tistih nekaj dolarjev, ki jih je bil poslal, preden je odšel v prerijo.

Ampak niti besede o tem, ali je bil mlin popravljen in kos ledine izoran, kakor je bil posil. Ali so vse zanemarili? Saj vendar ni mogel biti povsod. Sukal je z vso vnemo oblič in rož, sekiro in žago. Zdaj pa zdaj je vzdihnil. Saj je bil zaprt. To, za čemer je stremel, se ne more uredi. Vsa energija, zgoščena še od doma, ki jo je nazadnje sprostil v preriji, je bila zajezena. Še dolgo je bilo do pomlad, ko bo zemlja prosta snega. Tiho je klel in videj prikazni. Kaj vsega ni bil nameraval! Ko je pogledal skozi majhno okence, ni bilo tam kadečega se snežnega morja, ampak zrcalila se je stara domovina. Snežni oblaki so bili hribi in skale in videl je razločno znana posestva na zelenih bregovih. Tu in tam je bilo treba poti. Ob kvidalskem slapu je bil zdaj le majhen mlin, ali nekega dne bo brnel tam veleobrat. In veliko posestvo na Kvidalu je videl dograjeno. Graščina — v njej prebiva on. In v okraju in vsej okolini vtiska sledove svojega stremljenja. Le počakaj, oče, nekoga dne boš dobil zadoščenje. Ali najprej se mora prebiti tukaj v preriji. Spomladi mora imeti še dva vola in četudi bo moral denar ukrasti! Zemlj, zemlj, orati zemlj, krčiti zemlj, več polja, večji in večji pridelek za prodajo, denar, dollarji v nem trenotku, bogastvo v nekaj letih. Sele potem se bo prav pričelo. Saj pravo življenje je vendar doma na Kvidalu in ne tukaj.

"Le čakaj, Helena! In ti, mati, boš že videla!"

Dokler je sneg dopuščal, sta Mortena redno obiskovala oba fanta iz Skareta. Nista hotela naravnost priznati, čemu sta prihajala, ali vselej se je skončalo s tem, da ste se ustavila pred steno in brala časopise, s katerimi je bilo pokrita. To je bila za njiju prava šola. Bile so stare številke časopisa "Emigrant," enega izmed prvih norveških časopisov v novem svetu. Tam sta stala in brala. Iz Skareta niso bili vzelci s seboj bog ve koliko knjig, morebiti kako pesmarico in domače evangelije, iz katerih je mati ob nedeljah brala, preden so zapeli cerkveno pesem. To je bilo vse. Ali ju je napravilo potovanje semkaj tako vedoželjna? Ali zima, ki sta jo prebila v majhnem mestu lesnih žag na vzhodu, ali življenje v preriji?

Morebiti so bili prav spomini na staro domovino, ki so se memali s tukajšnjim življenjem. Hribi in fjordi so bili še sveži v duhu, zdaj pa je prišla prerjaka puščava. Veliko stvari je bilo treba premišljati, veliko stvari primerjati in si o njih ustvariti svoje mnenje. Tam sta stala in brala neko poročilo iz San Francisca. Obrnila sta se k Mortenu. "Kje leži to mesto?" Ni bila malenkost, ko sta izvedela o tem in slišala o Tihem oceanu in o kopalcih zlata. Mor-

sta se nekaj časa spet malo postrani gledala. Kvartala sta. Ali drugi o drugem je trdil, da slepari. In tako sta si karte zmetala v glavo. Ni lahko biti stisnjena dan in noč, mesec za mesecem z drugim moškim na takoj majhnem prostoru. Nazadnje prične človeku presedati. Postane mu slabo, če drugega le pogleda. Imela sta vsak svoje dneve, kdaj bo kdo 'krmil' in molzel krave in kuhal.

Nista pa izrecno določila, ali morata drug drugemu pomagati pri kidanju snega od koče do hleva. "Pođi k vragu, če ne moreš tega sam opraviti," je rekkel učitelj Jo. Anton pa ga je obdolžil, da krave slabo pomolze, da se ne potrudi dobro izprazniti vime. Zato je mleka manj in manj in razen tega ga popije sam polovico, kakor bi bil mlađo prase. Jo Berg se je fantu smejal in rekel: "Če nisi zadakaj se prepričajo?"

Oluf se ni dal zlepia zadovoljiti. Njegove bistre oči so se iskrile od radovnosti. Da, da. Potem je bil tam neki članeč iz Norveške. Neki skladatelj je umrl kaj pa je to? In potem je — stalo nekaj o političnem boju — o vrhovnem sodišču, kaj je to? Da, kar vprašaj spet Mortena. Med temi stvarmi so nastajale tako velikanske razdalje. Fanta sta morala kar zatisniti oči, da sta jih merila. Nekega dne pa sta vse v zadregi prosila Mortena, naj jima pomaga napisati pismo. Da, kajpada, to bo že napravil. Komu pa bi rada pisala? Ah, nekemu tovaršu v domovini. Severinu Ronningu, sosedovemu sinu iz Skareta. Da, da, pero in črnilo je tukaj, s čim naj torej prične.

Najprej s tem, da smo vsi zdravi in razen tega, da je oče dobil šest sto malov zemlje, in nazadnje, da tukaj v Ameriki drvar, kakor je bil Abraham Lincoln, lahko postane predsednik vse dežele, kakor kralj. Toj njima se je zdelo, da mora Severin Ronninger v stari domovini to vedeti? Da. Pismo sicer ne bo šlo takoj na pošto, ampak šele spomladi, in zdaj še ni niti božič. Vendar storjeno je storjeno.

Ko sta odšla, je Morten nekaj časa obsedel in razmišjal, kaj takole pismo prijatelju v stari domovini pomeni. Da lahko tukaj drvar postane kralj — hm! Zdi se jima, da mora Severin to vedeti. In ko bo Severin nekog dne zrastel in sel v svoji domovini k volitvam, ali se bo tega spominjal? Kaj, če tisti, ki so prišli v Ameriko, ne pošiljajo domov samo denarja, ampak tudi ideje? Morten je premišljal o tem.

Joseph Sadar st.

ki je preminul dne 10. oktobra 1952

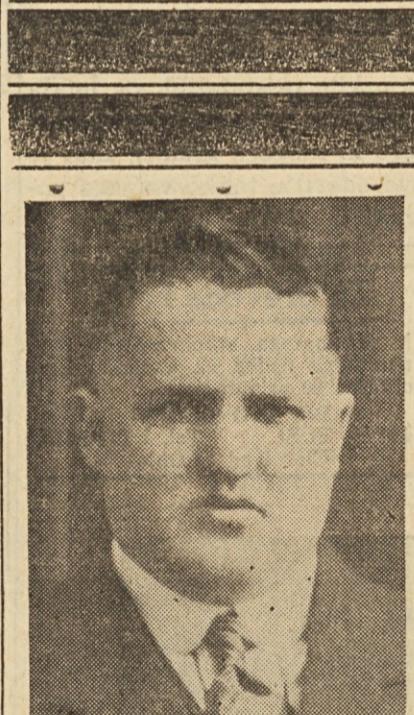
Mesec oktober je zopet v deželi, zgodnjie jeseni razsipuje se kras, mi pa ne moremo biti veseli, ker je najtuješji mesec za nas.

Hladna te zemlja že leto dni krije, v tih gomili pokojno zdaj spis, sonce jesensko na grob ti zdaj sije, v duhu pa večno med nami živiš.

Zaluboči ostali:

MARIJA, roj. Zbačnik, soproga JOSEPH in FRANK, sinova JOSEPHINE in ELIZABETH, snahi PATRICIA ANN, vnučkinja ter VEČ SORODNIKOV tukaj in v stari domovini

Cleveland, Ohio, 9. oktobra 1953.

Frances Pernuš

ki je zatisnila svoje milo oči
dne 10. oktobra 1950

Oj zvonovi, le zvonite!
Svet naj briško vest izve,
ljubi ženi, dobrì mami,
ne utriplje več srce.

Vse dni je trpelo za nas
to utrujeno telo —
zdaj do kraja odpočilo
v miru bo se pod zemljo.

Zaluboči ostali:
SOPROG in OTROCI

Cleveland, Ohio, 9. oktobra 1953.

Joseph Soršek

ki je zaspal v Gospodu dne 10. oktobra 1943

Deset let je že minilo,
odkar zapustil si nas Ti,
a Te nismo pozabili,
v vednem spominu si nam Ti.

Sladko spavaj v tihem grobu,
to želimo Ti prav vsi,
pa plačilo večno uživaj
tam pri Bogu v večnosti.

Tvoji žaluboči:
GERTRUDE SORŠEK, soproga
in OTROCI

Cleveland, Ohio, 9. oktobra 1953.

voljen, greš lačko, kamor hočeš. Saj palacoma imaš menda že dogotovljeno na svojem posestvu." — Da, ampak ta palaca tukaj in krave in voli in vse, kar je, je prav tako moje kakov tvoje." — "Ne, koča je moja v krave in voli so moji. Ti stanuješ pri meni. Zdaj pa te bom kar prijel za vrat in vrgel skozi vrata."

To je presegalo vse meje in mladi Anton bi se bil kmalu zakadil vanj. Ali stisnil je pesti in mu povedal resnico: "Ti nas vse skupaj varas, mene, ki sem ti dal denar, da si 'kupil' vse, kar je tukaj, in pa poroka, ki sta ti preskrbelo posojilo, da si lahko sivo zimsko nebo in sneg, sneg, kar se je ozrl. Večkrat je gazil v njem do ramen. Tako zelo se je utrudil, da je zdaj pa zdaj obstal in pomislil: "Tukaj boš poginil, spomladi te bodo

našli." Ampak, da bi se vrnili kakor 20 let ni imel. On, ki se je Joju Bergu? Nikoli v svojem življenju.

Če bo nastal snežni vihar, e bo mogel več najti ljudi. Zbogom, mati in oče! V grlu se mu je nabiralо ihtenje, dosti več

kakor 20 let ni imel. On, ki se nikoli ni hotel ničesar poštenev lotiti, dokler jet bil v domovini! Samo mlečno kašo je jedel doma pri materi in bil materin ljubljenček.

(Dalje prihodnjič)

S CUNARDom v JUGOSLAVIJO

z največjimi ladjami na svetu!

Vživajte 5-dnevne počitnice na oceanu na prekoceanskih orjakih Queen Elizabeth ali pa Queen Mary na poti jugoslovijo ... obiščite Pariz ... in še vedno boste došeli v Jugoslavijo v manj kot 7 dneh; prav tako hitro in celo hitrejš kot direktno s katerimi kolik drugimi lodjami! Cela vozinja po morju in na zemlji v tej "ekonomični sezoni" je presenetljivo nizka (na pr. od \$211.16 do Ljubljane). V to je vključeno potovanje po zemlji s kontinentalnimi luksuznimi brezvolskimi, kar je dostopen zaključek vsakega brezkrbnega potovanja in samo po sebi predstavlja počitnico. Cunardova slovita mednarodna kuhinja vključuje Vašo priljubljeno slovensko hrano.

Mauretania in Coronia Vam nudita isti standard luksusa za 7-dnevno potovanje.

Ekonomične cene (vključno francoski pristanitveni davek)

OD NEW YORKA DO CHERBOURGA	Turistični razred	Razred kablin
QUEEN ELIZABETH }	\$175	\$240.50
QUEEN MARY		

Vlak od Cherbourg do Pariza drugi razred \$8.50

Za Vašo priljubo bomo skrbeli do Vašega cilja.

"AI STE ŽE SLISALI ZA CUNARDOVU V NAPREJ PLACANO POSTREŽBO?"

"Kdo je siguran, varen način, da dobite drage v Ameriko. Vi kupite polni listek tukaj in Cunard bo vse urenil ... to je popolna postrežba in Vas osvobi vseh skrbiv."

CUNARD LINE Objektivni urad

1895

V blag spomin
PETE OBLETNICE SMRTI NAŠE LJUBLJENE IN NIKDAR POZABNE IN DRAGE MATERE

Emme Drobnič

k je zaspala v Gospodu dne 10. oktobra 1948

Kako pozabit to gomilo, kjer Tvoje blago spi srce, ki nam brezmejno vdano bilo tam resnice sonce ne stenmi, tam sonce sreča Ti ne ugasne.

Tvoji žaluboči:
VICTOR DROBNIČ, soprog
JAMES in FRANK, sinovi
MARY, hčer

Cleveland, Ohio, 9. oktobra 1953.

1885

V blag spomin
DRUGE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABNEGA SOPROGA IN OCETA

Joseph Deželan

ki je zaspal v Gospodu dne 9. oktobra 1951

Dve leti je že minilo, odkar Te več med nam ni. Sladko spavaj v tihem grobu, v tihem tam krajtu miru, duša pa plačilo uživaj in zdaj si tam nad zvezdami. tam pri ljubemu Bogu.

Tvoji žaluboči:
MARY DEŽELAN, soproga

JOSEPH, STANLEY, FRANKIE in LOUIS, sinovi

STEFANIJA, hčer

AMALIJA, VIRGINIA in ANNA, snahe

VIKTOR RAHNE, zet

VNUKLI in VNUKINJE

Cleveland, Ohio, 9. oktobra 1953.

Kincaid

Fitzgerald

Richmond

Goodwin

et

o f

Turin

earring

will

econ

lifly

rounding

it

Kincaid

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Ability—Not Disability—Is What Counts

People become crippled in many ways, and for many of these ways all of us — the nation — share responsibility.

Among eight million physically handicapped persons in the United States, there are 800,000 whose disability is less than one year old. In the coming year another 800,000 will be added.

Disease strikes many of these persons, but many thousands of others are stricken by the speed of our society — by autos or industrial accidents. More than 105,000 who have been added recently to the rolls of our crippled were disabled in the Korean War.

To call the plight of our unemployed crippled persons to the attention of employers everywhere, the Congress designated the week of October 4 as National Employ the Handicapped Week.

Those employers who now hire crippled persons find them to be substantially productive. The crippled are careful workers and often are among the most loyal ones.

The Ohio Society for Crippled Children urges employers to take note of the slogan for the week: "Ability Counts."

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

SLAVONIAN MORNING NEWSPAPER

CONDENSED NEWS FROM OUR HOME FRONT

Cleveland, Ohio

Attending the recent dentists convention in Cleveland was Dr. Victor G. Fink. He stayed at the home of his brother, Anthony Fink, 18323 Marcella Rd.

Joe Ferrara of 444 E. 152 St., was badly injured last week when he fell off a ladder in KSKJ Park on White Rd. He was taken to Euclid - Glenville Hospital. We wish him a speedy recovery!

Frank Kosmrl of 1110 E. 64 St., has returned home from the hospital and wishes to thank all his friends for their visits, flowers and greetings.

Mr. and Mrs. John Tuttin of 6001 Luther Ave., have returned home from a trip thru Illinois and Wisconsin.

Visiting in Cleveland last week was John Riffel of Joliet, Ill. He stayed with the Repar family on E. 60th St.

Home again, after a stay in the hospital is Michael Telich, Sun Life representative, of 64 E. 211 St. He wishes to thank all his friends for visits, flowers and greetings.

Mrs. Antonia Gorenc of Sheboygan, Wis., and Mrs. Mary Brezak of Greenwood, Wis. visited our office last week.

Joseph Hochevar of 6602 Bliss Ave., has returned home from the hospital. He expressed his thanks to all his friends for their visits and greetings.

Ledward and Vera Troha of 22031 Miller Ave., celebrated their 40th wedding anniversary last Sunday with a 7:30 mass at St. Christine's Church and "open house" in the afternoon. Congratulations and wishes for a Golden Wedding Anniversary.

Falls City, Neb. — Richardson County officials have found a good use for money left over from a fund of \$100,000 which was used to buy a record player and amplifying system for young human hoppers. The dollars will be used to buy a jitterbug.

Kincardine, Ont. The Kincardine Men's Club is getting rid of the

SHORTS on

SPORTS

By JIM DEBEVEC

OHIO STATE FOOTBALL GAMES will be heard on WTAM for the 26th consecutive year with Tom Manning, dean of American sportscasters again at the microphones handling the exciting play-by-play description. First game was on WTAM, September 26.

WNBK will carry Hockey on TV: It looks as if WNBK will carry the Sunday afternoon games of the Barons on T.V. this year. Though only the second periods will be televised. Tom Manning will be at the mike.

Wad of \$20 shot by Pop: The Pennsylvania Game Commission reported how a Lawrence County hunter bagged an albino raccoon recently. The odd part came when nine perforated bills were found floating about.

The mystery was not solved until the hunter returned home. He found his son, not thinking that a serious accident might have resulted, had secretly rammed \$180 worth of currency into the barrel of his dad's shotgun "for safekeeping."

Indians buy star first baseman: The Cleveland Indians purchased the International League's most valuable player award winner, Glen (Rockey) Nelson, Montreal first baseman.

The Tribe also purchased Gerald Wade, centerfielder, from Fort Worth in the Texas League. Both players are from Brooklyn Dodger-owned clubs.

Nelson, who is 30 years old, hit at a .308 clip, made 27 doubles, nine triples, 35 home runs and drove in 123 runs. He bats and throws left-handed. Wade, 24, had a .316 batting average, fourth highest in the Texas League, and had 29 stolen bases to his credit.

Palm Springs, Calif. — While Carl Heffron was changing a flat tire, his spare rolled out of his hands into the path of an oncoming motorist who skidded to a stop, snared Heffron's tire, and sped away.

Santa Rosa, Cal. — After police found a spring-blade knife, a machete, a .38 pistol, a .22 rifle and a sawed-off shotgun in Donald Ameral's car, they arrested him despite his plea: "I was going to see my girl."

Sheboygan, Wis. — Attorney John McLaflin, arrested while rushing to keep an appointment with Municipal Judge Edwin H. Purr, was complimented by the judge for his promptness and then fined \$5 for speeding.

Rev. Aloysius Sterle, who has many friends and relatives in our city, is now permanently located at St. Joseph's Rectory, 404 E. 87 St., New York 28, N. Y., where friends can write to him.

Pacifica, Calif. — Halted by city police after a four-mile chase during which he allegedly committed 13 traffic violations (including speeding, making an illegal turn and running thru a red light), motorist Wm. J. Stickler, 24, demanded: "What's the matter? I always drive this way."

Wichita, Kans. — Wayne Hutton was

Prima Donnas Budan and Safred in Twin Bill

A versatile cast heads Glasbena Matica's production of Cavalleria Rusticana and Pagliacci.

The 1951 Fall season brought to the Slovenian opera-going public excerpts from Mascagni's two-act opera Cavalleria Rusticana. At that time dramatic soprano Ana Safred appeared with tenor Felix Turel in the emotion laden opera. This season both singers have again been assigned these roles.

Mrs. Safred's musical interests show her active with the Cleveland Symphony Orchestra Chorus. She has also appeared at the International Institute and has sung for the veterans at Crile Hospital since her solo concert at the Slovenia National Home in January, 1952. The summer season of 1952 found Mrs. Safred in Europe with a solo concert in Trieste. She also appeared at Radio Ljubljana in Yugoslavia.

Felix Turel's background is most interesting. Mr. Turel was born in Gorica near Trieste. He attended schools in Zagreb and completed his education at the University of Economic Sciences obtaining his Ph D in Trieste.

Tenor Turel studied voice in Zagreb and later in Trieste and Rome. He was a member of Zagreb's Radio Station and opera and appeared in a solo concert in Trieste. He will be remembered for his artistic qualities in scenes from "Carmen" which were presented by Glasbena Matica in 1952.

As guest soloist, Mr. Turel makes an annual appearance with the Croatian singing society "Lisinski". In the greater Cleveland area he is active with the Cleveland Light Opera Guild appearing in "Rosemarie" and the forthcoming "Choclate Soldier" presentations.

Assisting these active leads is

Movies at Norwood Library

THE EUCLID SCENE

By MICHAEL BOICH
Councilman of Ward 3

The first movie hour of the 1953-54 season at Norwood Branch Library, 6405 Superior Ave., will be Friday evening, Oct. 9, at 8 o'clock. Three short films depicting the American scene will be shown:

Morning Star—

A sheepherder leads his flock of sheep safely from the Salt River Valley in the Arizona desert up to summer range.

Music in America—

A survey of music in America today — from Tin Pan Alley to Metropolitan Opera.

Junior Bronc Busters—

Young boys and girls compete in riding, roping and bulldogging contest in a junior rodeo.

The program is free to everyone, but children will be admitted only with adults.

Sohio Offers Radiator Protection

Over 100,000 Ohio motorists last year took advantage of the unusual guaranteed radiator protection offered for the first time by The Standard Oil Co. (Ohio) at all Sohio stations in the state.

Under this plan, the motorist at the beginning of the season has his radiator protected to 20 degrees below zero at a Sohio station and the Sohio service man attaches a numbered guaranteed protection card.

If at any time during the winter a check shows that anti-freeze has been lost thru leakage or any other cause, Sohio replaces anti-freeze to provide protection to 20 degrees below zero free of charge.

Again this year, Sohio is providing its customers with this unprecedented guaranteed radiator protection service.

This service costs the motorist no more than the price of one fill of non-evaporative anti-freeze without the guarantee.

Change in Management

The Double Eagle Bottling Co. of 6517 St. Clair Ave. has issued an announcement of a change in the management of the company. Mr. John Potokar, Sr., founder and first president, has retired from active management. In his stead, Mr. Frank Ipavec has been named the new president of the Board of Directors. The Double Eagle Bottling Co., has been in business since 1908.

ST. VITUS HOLY NAME

Weekly Review

IN APPRECIATION ...

When the Most Rev. Archbishop of Cleveland officially notified me that I was being transferred, I realized that almost ten years of priestly work at St. Vitus was to be terminated. Changes must be expected in life, but when they do occur, a priest experiences all the poignant emotions that are associated with parting. It is inherent in our nature to become attached to persons and places, and a priest touches the lives of so many of his people that parting is never sweet, but just plain sorrow.

I can assure everyone that my years at St. Vitus Parish will always bring back pleasant memories. It was my privilege to say Mass daily at the same altar where I had offered my First Mass, using a chalice given to me at my Ordination by classmates with whom I had attended St. Vitus School; it is my joy to see my mother at these masses and at the communion rail almost daily; it was an honor to labor among some of the best people I ever knew.

I hold in esteem memory my late pastor, Monsignor Ponikvar, for the many confidences he placed in me during these years, enabling me to inaugurate various parish activities with his approval. To the assistants with whom I was associated, Father Andrej, Father Patrick and Father Tome, I am indebted for their friendship and congeniality. To the present pastor, Father Baznik, I am grateful for the considerations and courtesy he always extended me.

I humbly appreciate the farewell reception which the parish sponsored for me. The extremely large gathering of parishioners, friends and fellow-priests left me overwhelmed with happiness. May I express my sincerest thanks to the priests of St. Vitus, to the Sisters of Notre Dame, to the school children and to all the parishioners, friends and fellow-priests for your generosity to me on this occasion. The kindness and best wishes of the church groups, especially the Glasbena Matica organization.

John Perencovic debuts with Glasbena Matica in the role of Harlequin. His army release brought him back to Adria and Slovan Singing Societies and to the St. Paul's Church Choir.

The trio's participations have been confined to local community activities—primarily with the Glasbena Matica organization.

John Perencovic debuts with Glasbena Matica in the role of Harlequin. His army release brought him back to Adria and Slovan Singing Societies and to the St. Paul's Church Choir.

The double performance is Sun., Nov. 1, 1953 at the Slovenian National Home, 6417 St. Clair Ave. at 3:30 p.m. Secure your tickets thru the membership, at Orazem's Confectionery or by calling Director Anton Schubel at EX 1-8638. All seats are reserved.

When I left St. Vitus for my first appointment after Ordination, I frequently recalled the love and respect of the St. Vitus people for a newly-ordained priest. As I leave St. Vitus again, these sentiments have become much more intensified after ten years of living with you, as one of your own parish priests. New duties may separate us, but in spirit we are one. I take with me your prayers, your kindness and happy memories. My gratitude to you will be expressed in my masses and prayers where you will always have a remembered place. May God bless you all!

REV. FRANCIS BARAGA

Holy Name Society News

Well, two weeks to go, and then another eventful Holy Name "Ye Olde Fall Festival". By now all the members have received their tickets. Let's get those tickets in circulation.

This year's Festival promises to be bigger and better than ever. Music by the original Hoyer Trio. To start the evening, we'll have a delicious Roast Beef Dinner. Then you can swing and sway the Hoyer Trio way, music that will tickle your toes. During the course of the evening a surprise floor show, one you have never seen before will be presented. Through the entire evening the Holy Name will be your host, serving your every need and desire.

This Sun., Oct. 11th, the Holy Name Seniors and Juniors will receive Communion in a body at the 8 o'clock Mass. With the Fall season now underway, let's again remember our duty as Catholics, Holy Namers.

MEETING TUESDAY

Junior Sedality: Datebook). October 10, 11 —

A week-end of fun at CYO Camp in Madison, O. We hope to see a large group, as the saying goes: "The more the merrier."

October 13 —

A board meeting at 7 o'clock for the new officers and chairmen of the Junior's Sodality.

October 8 —

A Parmadale Orphan Birthday Party sponsored by the Junior Sodality. Those interested in going are to meet in front of St. Vitus School at 1 o'clock sharp.

Your Susie-on-the-Spot Reporter

LADIES AUXILIARY ST. VITUS POST 1655 CWV

To all our friends:

You are cordially invited to attend a Bake Sale being held by the Ladies' Auxiliary in the school kitchen, following the 9 a.m. Mass. There will be a varied assortment of everything you can wish for in the line of bakery.

P.S.: All members please bring all baked goods to the school kitchen between 8 and 8:30 p.m. so that the committee in charge can set it up for display before the sale.

AUX. HISTORIAN

St. Vitus Men's Bowling League

October 1, 1953

The race has started to tighten up. Three even series were bowled with each team garnering two points. Eddie Salomon banded out a nice 617 series comprising of 196-199-222 games. This was instrumental in producing high game and series for the Chas. and Olga Slapnick team with 921-2712. High single game of the evening was Joe Kogoy's 226.

Catholic War Vets No. 1 emerged with their first three to one victory over Mezic Insurance. E. Toliar paced the winners with 512.

Cath. War Vets-1 858 737 829 2424
Mezic Insurance 721 765 769 2255

Another three point victor was the Hecker Tavern over Al and Ann's Tavern. T. Michaliki with 518 topped the winners.

Hecker Tavern 876 854 814 2537
Al-Ann's Tavern 873 788 825 2486

Deutsch's Tavern applied the one whitewash of the evening as they took all 4 points from Brodnick Bros. Kostrek 217-589 was the leader for the winners.

Deutsch's Tavern 837 897 888 2622
Brodnick Bros. 763 815 763 2341

Chas. and Olga Slapnick tied their arch-rivals, the Cimperman Markets, with 2 points apiece. Ed Salomon's big 617 and Stanzrg's 210-573 topped their teams.

C-O. Slapnick 921 878 913

